

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an .....20 coroane.
Pe jumătate de an .....10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Deak Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 286.

Situația economică a Europei.

Reproducem interesantul articol scris de financiarul american Frank A. Vanderlip. Articolul a apărut primădată în „Review of Review”, apoi aproape în toate ziarele lumii.

„Un val de lenevie”. — Am stat în Europa din Februarie până în Maiu; am colindat Anglia, Franța, Elveția, Italia, Spania și Belgia. În fiecare din aceste țări am întâlnit oameni din cei mai eminenți; am stat de vorbă cu aproape toți miniștrii de finanțe și cu mai mulți prim-miniștrii. I-am văzut pe cei mai de seamă financiari și pe cei mai mari industriași. Așa că nu vă dau aci o simplă părere personală, ci o adevărată sinteză a opiniunilor celor mai de seamă spirite ale Europei. Aceasta e de altfel singura rațiune pentru care scriu acest articol și mă îndoiesc mult dacă un altul, ar putea aduce o concluzie diferită.

Tabloul pe care am să-l zugrăvesc aci e prea întunecos, dar dacă îmi iau curajul să-l expun, o fac în interesul Statelor-Unite, fiindcă trebuie să ne punem cu toți pe muncă. Dacă vom munci, vom fi scăpat Europa de o catastrofă care ne amenință pe noi înșine. Căci evenimentele din Europa sunt azi atât de grave, încât pot avea o repercuzie cu mult mai mare asupra situației sociale a lumii, decât războiul însuș.

Dacă m'ar întreba cineva ce cred despre situația Europei, i-aș răspunde: „Industria ei e paralizată”. Europa, și mai ales Anglia, e cuprinsă de un val de lenevie de neînchipuit. Nu vorbesc de regiunile devastate de război; le-am văzut dela frontiera germană și până la marea Nordului și nu aș găsi cuvinte pentru a le înălța grozăvia; e o distrugere totală, o distrugere nebună, neîndreptățită și numai pentru a împedea orice viitoare activitate comercială. Așa dar nu vorbesc de aceste regiuni. Lenea domnește chiar în regiunile de care războiul le-a cruțat: în Anglia sunt astăzi un milion de oameni fără lucru.

Criza industrială. — Situația unui industriaș care vrea să-și repună uzina în lucru, e grozavă: războiul a avut un efect deplorabil asupra moralului oamenilor. Faptul acesta se observă mai ales în Belgia, unde vreme de patru ani și jumătate a domnit o lene generală, așteptând toți să se pună la lucru după ce vor fi plecat

Germanii — dar lenea domnește încă și acum...

Situația unui industriaș e așadar grozavă. Nu are nici materii prime, trebuie să le aducă de aiurea — și pentru asta îi trebuiesc mijloace de schimb sau de credit. Ce se petrece însă?

Dați-mi voe să fac o comparație.

Închipuiți-vă o balanță: în unul din talgere puneți toate cele de care are nevoie o națiune: bumbac și cărbuni, pentru Italia; bumbac, lână și diverse metale, pentru Franța. În celălalt talger, puneți tot ceea ce o națiune poate să exporte. Dacă la un moment dat o națiune are nevoie de toate — industria ei fiind dezorganizată și neavând nimic de exportat — cele două talgere nu mai sunt în echilibru. Ce e de făcut atunci? Nu poți lua nimic din talgerul necesităților unei țări, căci aceste necesități au fost reduse la minimum. Încercați atunci talgerul exporturilor. Nici asta nu se poate, fiindcă industria e paralizată.

Totuși, echilibrul între talgere trebuie menținut cu orice chip. În chip normal, s'ar putea pune aurul. Dar națiunea cu pricina nu are alt aur decât acela pe care l-a putut economisi. Ce poate pune atunci decât: creditul. Cu alte cuvinte, spre a asigura echilibrul normal necesar vieții sale, o țară are trebuință fie de marfuri de export, fie de aur, fie de credit.

Care e acum, privită din acest punct de vedere, situația de azi a Europei?

Să luăm, de pildă, Polonia, cu minunata regiune a Varșoviei. Statul acesta nou, constituit din părți ale Germaniei, Rusiei și Austriei, posedă un amestec de ruble ale țarului, ale lui Kerensky și ale Bolșevistilor; posedă mărci germane și coroane austriace. Gândiți-vă la dificultățile pe care le întâmpină guvernul cu mulțimea acestor hârtii și la situația grozavă ce se face comerțului și industriei acestei țări.

Aceleași dificultăți există de altfel și în alte țări. Franța avea în circulație aproape șase miliarde de franci în bilete de banca; astăzi, ea are treizeci și șase miliarde, o sumă pe care abia ne-o putem închipui. Faptul acesta a provocat scumpetea vieții. Anglia are în circulație mai bine de opt miliarde franci în hârtie, pe câtă vreme în aur nu are decât șapte sute de milioane. În Belgia, Germanii au silit guvernul să fabrice hârtie și au inundat țara cu mărci. Franța a pierdut sume enorme când și-a reluat Alsacia și Lorena, având să plătească

locuitorilor acestei provincii, marca pe cursul primitiv de 1 fr. 25.

Criza transporturilor. — Alături de aceasta mai e o altă „paralizie” care lovește pe industriași și viața însăși a întregii Europe: e criza transporturilor. În anume părți ale Europei faptul e foarte grav, D. Hoover mi-a declarat că în răsăritul Germaniei această criză a pricinuit moartea a sute de mii de oameni pe urma foametei, căci alimentele nu au putut fi transportate. Porturile erau pline de provizii, iar lumea muriă de foame din lipsa vagoanelor. Fapt este că au murit sute de mii de oameni din această pricină — un lucru neînchipuit, dar prea adevărat.

Războiul s'a sfârșit și totuși în Austria și în multe țări balcanice situația alimentară e cu mult mai tragică decât în tot cursul războiului. De ce? Fiindcă Rusia și România nu mai exportă nimic și fiindcă în multe regiuni vitele de muncă — adică boii și caii — lipsesc cu desăvârșire. În Belgia am văzut pluguri trase de oameni, femei și copii cu sapa în mână, în lipsa plugurilor.

Ce poate să facă Europa? Munca e aci dezorganizată, salariile de trei ori mai ridicate ca înainte de război; demoralizarea e generală, schimburile dezastruoase; vasele de transport lipsesc. Piețele Europei vor mărfuri și n'au nimic cu ce să le plătească. Situația e cu mult mai gravă decât ne-o putem închipui. Nu ne-am gândit niciodată că populația Europei, dela războaiele lui Napoleon încoace, a trecut dela o sută șaptezeci și cinci de milioane, la patru sute patruzeci de milioane locuitori, dar în schimb Europa n'a devenit mai productivă. Ea nu și-a mărit producția de hrană. Cum a putut astfel să-și hrănească populația? Am putea compara Europa cu un oraș al Angliei: populația lui trebuie să producă mult pentru a câștiga bani cu cari să-și poată aduce hrana care-i lipsește cu desăvârșire; altfel locuitorii vor muri de foame sau vor trebui să se expatrieze. Un ministru englez îmi spunea: „Dacă industriile Europei nu ne dau comenzi, cinci sau șase milioane de Englezi vor trebui să emigreze spre a-și găsi hrana necesară”. Anglia are cea mai deasă populație și e o vastă comunitate industrială care nu poate trăi decât vânzând străinătății produsele sale, în schimbul hranei.

Anglia. — Iertați-mă că vorbesc atât de mult de Anglia, de Anglia așa cum o văzui amenințată de revoluție — o recunosc înșiși Englezii — pradă grevelor minerilor,

a transporturilor, etc.: camioanele militare umplând străzile Londrei în locul autobuzelor, iar tankurile patrulând la Glasgow. În clipa de față, situația e și mai tragică.

Anglia a avut în industrie cel dintâi loc în lume. America și Germania progresau cu pași uriași, dar chiar în 1914 Anglia păstra locul de frunte. Astăzi, situația nu mai e aceeași; exigențele muncitorilor s'au îndoit și întreit. Ea e obligată să cumpere materiile prime în străinătate; ea trebuie să le lucreze și apoi să le exporte cu un câștig îndestulător spre a și cumpăra altele. Ea se găsește însă în fața piețelor dezorganizate ale Europei, care nu pot învia, tot ca și vremurile de pace, atâta timp cât va domni peste Europa lenea aceea grozavă pe care nimic nu o poate scutura.

Nici situația financiară a Angliei nu-i mai strălucită decât cea industrială. Încă dela izbucnirea războiului, Anglia a început să fabrice hârtie monedă — și de atunci a tot fabricat mercur, stocul metalic fiind abia de douăzeci și opt de milioane livre.

Franta. În ce privește Franța, ea e storsă cu desăvârșire. E de ajuns s'o vezi: locuri ocupate înainte de bărbați, sunt azi ținute de femei — iar mulți bărbați zdraveni n'au lepădat încă uniforma.

În Franța, hârtia-monedă e emisă de Banca Franței, o bancă minunat condusă și care a trecut prin toate războaiele fără încurcături.

Totalul hârtiei-monedă emisă înainte de război, era de șase miliarde franci; azi e de treizeci și șase miliarde.

Cuvântul miliard și-a pierdut valoarea și nici nu vă puteți închipui cât reprezintă miliardul în Franța, mai puțin ca oriunde. Franțuzul e minunat în comerțul mic, dar mă îndoiesc că ar putea să conceapă realitatea unui număr cu nouă cifre.

Guvernul francez trebuie să facă față unui budget de douăzeci și două miliarde; pensiunile văduvelor și răniților sunt formidabile; e dator Băncii Franței douăzeci și două de miliarde. Întreaga datorie a țării e de trei sute de miliarde.

Italia. — Gândiți-vă numai la Italia care nu-și poate demobiliza oamenii fără a face din soldații ei niște muncitori fără lucru. Calomniile s'au ținut lanț de țara aceasta, a cărei purtare totuși a fost admirabilă dela intrarea ei în război și până la pace. Proporțional, ea a pierdut tot atâția oameni cât și Anglia și azi e copleșită de o datorie înfricoșătoare. Ceva mai mult, ea trebuie să-și procure un milion de tone cărbuni pe lună, și bumbac. Balanța necesităților ei atâră jos de tot, iar cea a exporturilor stă sus de tot.

Remedii. — Ce e de făcut pentru a scăpa de aceste primejdii care ne amenință? Trebuie mai întâi de toate, și cât mai repede cu putință, să facem ca aceste țări să prospereze. Când ne gândim la bogăția formidabilă a națiunii americane, ne putem da seama că e de datoria noastră să venim în ajutorul acestor popoare dezorganizate. Italia nu are o tona de cărbuni; Franța nu are bumbac; ea și-a băgat douăzeci de miliarde în împrumuturi rusești și cinci miliarde în industria rusă; alte câteva miliarde în țările balcanice — și toate aceste capitaluri nu-s acoperite cu nimic.

Ne incumbă așadar să facem tot ce este de făcut. Noi putem furniza creditul necesar, pentru a-l ridica pe acela al fiecărei națiuni; și mai trebuie să dăm fiecărei

țării tot ce are nevoie pentru a-și pune pe picioare industria. Așa să facem dacă vom să nu răsără bolșevismul pe care-l dorește o minoritate infirmă, dar care poate să crească dacă greutățile actuale se vor agrava încă. Minoritatea această ar voi să proclame abolirea proprietății și să încerce stabilirea unui regim comunist. Contagionea poate fi mare în Europa; lăsați numai să se ivească tulburările, foametea: odată cu acestea va izbucni și revoluția, de care noi înșine nu vom scăpa. Așa, că noi trebuie să o împiedecăm din vreme, înlesnind Europei să se desmeticească cât mai curând din vâlmășagul cel mare.

La lucru! — Să nu credeți că mi-am pierdut cumpătul de cele ce văzui. Trebuie să salvăm Europa imediat — și aceasta nu din caritate, ci și din interes. De altfel cuvântul caritate nu-și are locul aci; e vorba numai de solidaritate.

Niciodată Americanii nu au avut o sarcină mai frumoasă ca aceasta de îndeplinit. Noi suntem rezervoriul capitalului și al materiilor prime. Viitorul nostru e imens, iar prezentul e pentru noi din cale afară minunat. Răsplata acțiunii noastre va veni curând; căci salvând Europa de faliment, ne câștigăm o situație morală și financiară unică, fiindcă prosperitatea Europei va face-o pe a noastră mai mare decât a fost vreodată.

Frank A. Vanderlip
Ideia Europ.

Ce vi-se pare de Hristos?

Al cui fiu este El?

(Mateu 21, 42.)

De F. Bettex. Trad. de N. Tandreu, preot.
(Urmare.)

Ce voiești să-ți fac? Iară orbul i-a zis lui: Rabbuni, să văd iarăși! — Rabbuni! Domnul meu! Învățătorul meu! „Să văd iarăși!” Orbul era obicinuit cu starea lui, să stea și să cerșească lângă drum, să se joace cu banii, pe cari aruncau trecătorii, să-i numere ca să vadă câți are; aceasta era viața lui. Și cu acestea el și uită, că este orb și nu mai avea nici o speranță, că ar mai putea fi și altfel. Dar deodată i se înfățișează înaintea sufletului împedă și cu tărie, că ce înseamnă pentru o ființă nenorocită să stea lângă drum, așa orb și cerșind; că și el ar putea să umble, să fugă, să vadă și el soarele cel frumos, cerul cel albastru, arborii și animalele, că și el ar putea să fie un om drept. El nu se roagă nici de haine frumoase, nici de milă bogată, nici de mâncare bună. Ah, atâta ar fi prea puțin pentru el. Cum îi ziceau lui până acum? Ce era el? Un orb! Ce-ar putea fi el? Un om, care vede! Deci toată dorința și pofta sufletului său și-o depune în strigătul: „Să văd iarăși! — Și Isus i-a zis: „Mergi,” nu mai ședează aici. Mergi prin viața pământescă spre ceriu, prin univers către Dumnezeu. *Credința ta te-a mântuit. Și îndată a văzut el.*” O, ce desfătare! Acum se deschide lumea cu măreția și frumusețea ei și pentru el, acum le poate pricepe și gustă și el. El nu este mai mult „un orb.” „Și el a mers după Isus pe cale.” N'a fugit de acolo-pe drumul lui propriu, nu, el i-a urmat lui, dar încotro? Cătră Ierusalim ducea drumul cel greu, în sus spre moarte, dar apoi și spre înviere și spre glorie!

Și noi, cari am șezut odată lângă drum, ca cerșitori orbi, vrem să-i urmăm lui, care ne-a făcut să vedem. E vrednic de osteneală lucrul acesta, pentru că lumea cea oarbă îl poate lăsa să treacă deocamdată neobservat, dar odinioară

se va arăta pe ceriu semnul acestui fiu al teslariului și atunci toate neamurile pământului se vor hoci și vor bate pieptul. Cine-l mărturisește însă pe el acum înaintea oamenilor, despre acela el zice: „Mărturisi-l voi și eu înaintea Tatălui meu și a îngerilor din ceruri.”

XII.

Hristos a murit, noi știm cum. Rousseau zice că: „dacă moartea lui Socrate a fost ca a unui filozof, atunci moartea lui Hristos este ca unui Dumnezeu!”

Nouă ni se pare, că în lumea noastră se află până acum 3 minuni mai mari, în care se cuprind alte milioane, întocmai precum oceanul primește în sine râuri, pârâie și picuri de ploaie.

Cea dintâi, este crearea acestui univers, prin care dunezeirea care subsistă prin sine s'a manifestat în extern, infinitul s'a manifestat în efecte finite, vecinicia în efecte temporale și spiritul în efecte materiale. Mister necuprins! — *La început a făcut Dumnezeu ceriul și pământul.*

A doua este mântuirea acestei creaturi; o nouă creare și aceasta, întâmplată mai presus chiar și de închipuirea îngerilor, când adevăratul Făcătorul a toate s'a născut din Fecioara Maria. — *Și Cuvântul trup s'a făcut și s'a sălășluit întru noi.*

A treia este o minune de alui Satan, destul de mare și aceasta și care-i arată puterea și forța. Dumnezeu se pogoară în mijlocul făpturii sale, aducându-i „vestea cea bună”, făcând fapte de mântuire și voind să scape omehimea de povara-păcatului sub care gemă, ba chiar să ia asupra-și această povară; dar ce să vezi? această omenime, această făptură și-a batjocorit pe Dumnezeul său, l-a disprețuit și l-a blăstămat, da, într'un răs plin de dispreț l-a ținut pe cruce! — *Intra ale Sale a venit, dar al Săi pe Dânsul nu l-au primit.*

Dar totuși, murind El a strigat: „Săvârșitu-s'at și în acest cuvânt aud eu iarăși pe Dumnezeu. Nu pleacă oare, de 6000 de ani încoace, din această lume omul, fie el un Moisi, care n'a ajuns în pământul făgăduinții, sau un Ilie, al cărui lucru neisprăvit a trebuit să-l aducă la capăt Eliseu (I Regi 19, 16 și 17); fie un Atila, sau un Mohamed, un Alexandru sau Cezar, sau Napoleon și odinioară chiar tu și eu, nu plecăm oare de aici cu toți cu acest oțat? „La ceea ce eu am voit și am nădărdit, după ceea ce m'am dorit și m'am ostentit atâta, tot n'am putut ajunge”; „Și a treia zi iarăși a înviat”.

„Iară de vremece Hristos, se propoveduește, că s'a sculat din morți; în ce chip zic unii între voi, că învierea morților nu este? Iară de nu este înviere morților, nici Hristos n'a înviat. Iară de n'a înviat Hristos, zădarnică este propoveduirea noastră și zădarnică este și credința noastră. Și ne aflăm și noi mărturii mincinoase a lui Dumnezeu, că am mărturisit împotriva lui Dumnezeu, că a înviat pe Hristos, pe carele nu l'a înviat, dacă nu învie morții. Că de nu învie morții, nici Hristos n'a înviat. Iară de n'a înviat Hristos, zădarnică este credința noastră și încă sunteți în păcatele voastre; încă și ceice au adormit întru Hristos au pierit”. (I. Corint. 15, 12 — 18).

Astfel glăsuiește Apostolul! Dar departe de a se mulțami numai cu o interpretare spirituală a învierii lui Hristos, ci înfățișând și acum că se poate de împede alternativa: ori a înviat ori n'a înviat Hristos, acest bărbat mare alui Dumnezeu, care privea cu un dispreț sfânt orice temei de mângâiere numai pe jumătate, strigă: „Și de nădărdim în Hristos numai în viața aceasta mai ticăloși decât toți oamenii suntem”.

Ne face așadar ca fiecare să ne examinăm, dacă credem și noi în Hristos cel înviat. Dacă nu, atunci suntem și noi în păcatele noastre.

La locurile pline de taine ale Bibliei, acestei cărți pline de sfinte misterii, aparțin

